

9

2475

THESES
DE
PRÆCOGNITIS
ARTIS MEDI-
CINALIS

Quas
D. O. M. A.

SUB PRÆSIDIO

Clarissimi & Excellentissimi viri

DN. JOH. RUDOLPHI

SALTZMANNI, ARTIS MEDI-

CÆ DOCTORIS EXIMII, POLIATRI EXPERI-
entissimi ac felicissimi, & in inclytâ Argentinensium

Academiâ Professoris celeberrimi, Dn. Cognati,
ac Præceptoris sui omni observan-
tiâ colendi.

*Publicè, pro ingenioli imbecillitate, tue-
ri studebit*

M. BENEDICTUS MALLEOLUS
Argentinensis

Mense Martio.

Anno

Fata Mels hls, ô præstò sInt prospera CœptIs
Arte In Pæonlâ perpetVo stVDIIS.

ARGENTORATI.

Typis JOHANNIS REPLI, Anno 1618.

VIRIS

AMPLISSIMIS, MULTIS

prudentiæ nominibus eminentissimis, variarumque
rerum usu præstantissimis, Patriæ Patribus
vigilantissimis

DN. CHRISTOPHORO STEDEL, Reipub. Argentinensis
Consulari fidelissimo, è sacro regenerationis lavacro su-
sceptorum suo omni observantiæ cultu colendo.

DN. FRANCISCO RUDOLPHO INGOLT, ejusdem Rei-
pub. Tredecimviro meritissimo, Dn. Cognato animi
quâ par est reverentiâ & observantiâ honorando.

Viris itidem

ELOQUENTISSIMIS, EXPERIEN-
tissimis, doctissimis

DN. MARCO FLORO Philosopho eximio, Eloquentiæ Pro-
fessori florentissimo, Collegijque Thomani Decano fi-
delissimo, Dn. Præceptorum, & fautori omnis honoris &
amoris cultu in æternum prosequendo.

DN. JOHAN. RUDOLPHO SALTZMANNO Medicinæ
Doctore præstantissimo Poliatro & Professore Argenti-
næ longè celeberrimo Dn. Cognato parentis loco vene-
rando.

DN. MELCHIORI SEBIZIO Juniori Medicinæ Doctore
felicissimo, ejusdemque Artis alim in Argentinensium
Academiâ Professore acutissimo p. t. Syndico, Sanguine
juncto charissimo, & summo observantiæ cultu perpe-
tuò honorando.

*Hasce studiorum suorum primitias in grati animi
recompensum submisit consecrat & offert*

M. Benedictus Malleolus Argenti-
nensis A. & R.

DE PRÆCOGNITIS MEDICINAE

THESIS I.

Tſi Medicina nullis omnino indigeat præconiis. (ut D. Eraſ. verbis utar) quòd ipſa abundè per ſe, vel utilitate; vel neceſſitate commendata ſit mortalibus. Ut tamen ex infinitis, quibus hujus artis præſtantia, & utilitas, luce meridianà clarius demonſtrari poſſet, unicum tantùm proferam; maximum ſanè hoc eſt, quòd & ſanitatẽ conſervat, amiſſam reſtituit, & hominem lethali morbo correptum, ac ſæviſſimis eneſtum doloribus liberat. Nihil enim præſtantius, optatius nihil, nihil jucundius ſanitate, & corporis robore. Cùm ſine eà, nullæ reliquarum rerum voluptas, aut fructus, Hippoc. teſtor Principem illum medicorum, tam fallere, quàm falli neſcientem; ut ſi non pars, conditio tamè quædam felicitatis, ſine quâ minimè eſſe queat, meritò ſtatuatur. Idcirco cùm tanta eius ſit præſtantia, atque neceſſitas; optimè ſanè ij faciunt, qui huic animum applicant, & ad eandem penitus percipiendam omnem movent lapidem.

2. Cùm autem ad acquirendam perfectam Medicinæ ſcientiam, ex Divini Hippoc. ſententiâ, novis myſtis, huic Arti vela pendentibus, non minimum ſit præſidium, Exercitatio; utpote ad honeſta plus habens momenti (Ciceroni optimo dicendi Magiſtro fidem adhibere ſi placet) quàm Natura: & quæ omnia poteſt. Nam nihil tam difficile eſt, quod non quærendo inveſtigari poſſit: de eà etiam pauca proponere placet.

3. Ut verò, in tantâ rerum ubertate, certam aliquam habeamus, ut Cicero monet *l. i. de orat.* materiam: & major ad nos redundet utilitas, operæ pretium me facturum putavi, ſi, quæ ad Medicinam, ſcientiarum omnium præſtantiffimam, perfectè intelligendam, præcognitu ſunt neceſſaria, hac occaſione examinanda proponerem. Præſertim, cùm omnis, teſte Ariſtot. Philoſoph. Coryphæo *A. Metaph. c. 7. t. 48. & l. i. poſt Anal. c. i. t. i.* diſciplina ex antecedente fiat cognitione. Sunt verò juxta ejusdem præceptum *loc. cit. t. 2.* in omni doctrinâ, hæc præ-

cognoscenda; An res sit, Quid sit, & Qualis sit. De quibus singulis brevissimè dicturi sumus.

4. Primum igitur, An sit Ars Medica: cum hoc adeo tritum, ut etiam lippis & tonforibus notum sit, ne nodum in scirpo querere videamur, omittemus, locoque ejus, unde suæ originis initia ducat demonstrabimus.

5. Hanc autem, à Deo omnium rerum Conditor, creatam esse, non solum Hippoc. Bibliorum omnino ignarus *l. de vet. Med.* Verum etiam Sacræ testantur literæ, dum *Gen. 1.* omnem herbam, lignumque frugiferum, mox ab initio Deum produxisse ajunt, ut iis homines, & ad vitæ tutelam in alimoniam uterentur, & infestantes morbos depellerent. Unde illud Syracidis viri Divino Spiritu præditi. *Eccl. 38.* ab Altissimo manat Medicina: Altissimus de terrâ medicamenta procreavit &c. Dominus sanat per hæc, tollitque dolorem hominis.

6. Acquamvis ex his origo Medicinæ satis enitescat, clarius tamen fiet si cognoverimus. Deum hanc ipsam statim in Paradiso, *Gen. 2. v. 16.* exercuisse. Adamum primum nostrum parentem, *Gen. 2. v. 20.* hanc caluisse. Moysen, Elisam, Esaiam, Paulum Apostolum, Raphaelem Angelum hujus beneficio, naturalibus pharmacis, aquam amaram, dulcem: noxiam, salubrem reddidisse: ulcera restituisse maligna: corpora sana conservasse: oculis captis, visum restituisse: alios aliis morbis laborantes pristina sanitate donasse: qui tamen omnes à Deo Opt. Max. Medicinæ professore longè celeberrimo, & perfectissimo instituti & edocti fuere, ut passim Sacræ nos paginæ docent.

7. Neminem ergo aded mente captum esse puto, qui Deum Medicinæ authorem fuisse negaturus sit. Verum cum nullum horum de hac aliquid scriptis posteritati reliquisset sciamus; ita ut omnino abolita, atque hominibus incognita fuisse videri possit, proximum est, ut videamus quomodo ad nos pervenerit.

8. Medicinam itaque quasi de novo hominibus Æsculapium, ab Apolline Patre institutum restituisse & rudem & impolitam paulò altius excoluisse legimus. Quem secutus Hippocrates, qui hanc desitam ac dissolutam brevissimis, atque argutis præceptionibus in Artem redegit. *Gal. introd. c. 1. & Meth. med. l. 3. c. 7.* Hanc verò denuò omnis generis sophismatibus, nugis, frigidis quæstiunculis, superstitionibus multis, erroribus in numeris, non commaculatam tantum, sed tenebris omnino quasi obvolutam, penèque oblitteratam, Galenus à Deo excitatus, quem Heroam potius quam hominem appellamus, rursus ex tantâ tenebrarum valle, in lucem re produxit: eamque nullâ prætermisâ parte, ita illu-

ita illustravit, sic perpolivit, sophismatibus liberavit, hallucinationibus purgavit, & perfectam, expolitam, omnibusque numeris ita absoluit, ut ejus scripta adhuc hodie in omnium ferè versentur manibus maximàque ejus cum commendatione vigeant: & tantum de Medicinæ ortu.

9. Sequitur ut perpendamus, Quid Medicina sit, quod alterum nostrę Disputationis est membrum. Quod omnium commodissimè ex definitione patebit. Hęc enim vim, atq; naturam rei universam continet, ut testatum facit Aristot. *l. 2. post. Anal. c. 14. t. 17.* & Cicero *lib. 2. de fin. bon. & mal.*

10. Hanc autem duplicem depræhendimus apud Aristot. *l. 2. post. Anal. c. 10. t. 9.* & Gal. *de diff. puls.* Nominis aliam: aliam Rei. Nominalem primò considerabimus; nam nominis etiam significatio, omnis inquisitionis principium est, *Gal. fin. med.* Estque Medicina à medendo dicta, quòd videlicet morbis medetur, ijsque medelam adhibet.

11. Essentialem quod concernit, aliter alij eam definiunt. Nobis præ reliquis insequentes Avicennæ, Hippocratis, & Galeni, medicorum principum, definitiones maximè arrident. Ars medicinalis est scientia, quâ humani corporis dispositiones noscuntur, ut habita sanitas conservetur, & amissa recuperetur *Fen. 1. c. 1.* Vel, Medicina est adjectio, & detractio *l. de flat.* Aut Medicina est scientia salubrium, insalubrium & neutrorum. *Art. Medic. c. 2.* At si fortè Galeni hanc esse negaveris, sed antiquorum dices; audies ipsum hanc calculo suo approbasse *lib. de sect. de opt. sect. & alibi.* Si verò nòdum satis tibi factum, hanc substitues: Medicinam esse artem bene medendi corporibus hominum, quæ ex ipsius Gal. verbis elicitur *fin. med. & ad Thrasib. c. 5. & alibi.* Vel Medicina est ars ad humani corporis sanitatem tuendam, & profligandos morbos comparata; quæ ex eodem Gal. variis locis extruitur. Quas definitiones ut & alias ab his ipsis authoribus, hinc inde positas, inter se pugnare non arbitramur: Achęc de altero quoque præcognito, Quid sit. Nunc ad tertium nos ordo noster, Qualis sit, deducit.

12. Ut autem hoc cognosci possit, sciendum est, ut author habet libelli de part. med. Medicinæ partes alias esse finales, primas & proximas: alias constitutrices & sine quibus illæ minimè esse possunt. Finales itaque partes esse duas; alteram sanitatis conservatricem; & curativam alteram, tùm ex definitionibus modò allatis, tùm variis Galeni locis *de tuen. san. c. 1. lib. Secret. de fin. med. & c.* cuius perspicuum est.

13. Constitutrices verò & in quas docendi gratia dividitur, ex ejus-

dem sententiâ *Introd. c. 7. & 8.* quinq; esse neminem etiam latere puto,
Φυσιολογικὴν scilicet *Υγιεινὴν*, *Αιτιολογικὴν*, *Σημειωτικὴν* & *Θεραπευτικὴν*.

14. *Φυσιολογικὴ* est, quæ universam hominis, & singularum humani corporis partium naturam ac constitutionem perscrutatur, & explorat: & de septem rebus, quas Medicinæ periti, Naturales nuncupare consueverunt, differit.

15. *Υγιεινὴ* dicitur salubrium, quibus sanitas conservatur indagatrix, ac quo minus corpus in ægritudines incidat præcautrix; atq; sex res non naturales explicat.

16. *Αιτιολογικὴ*, quam modò *Παθολογικὴν* vocant, est quæ morborum causas, accidentium affectuumque status diligenter indagat; atq; sese circa tres res præter naturam exercet, earumq; cognitionem nobis affert.

17. *Σημειωτικὴ* signa & indicia tradit, atq; adeò tam integram, quàm adversam valetudinem propriissimè demonstrat: Hæcque tractat de præteritorum memoriâ; inspectione præsentium; & futurorum prædictione. Quæ certè, & ad affectuum dignotionem necessaria; & ad curandi rationem utilissima sunt.

18. *Θεραπευτικὴ* infestantes morbos, sedulâ manu, operosoque medicorum labore, legitimis remedijs tollere, sanitatemque restituere; ac summatim medendi methodum docet.

19. Subdividitur verò ultima hæc Medicinæ pars, in tria rursus membra, *Διαιτητικὴν*, *Φαρμακευτικὴν*, & *Χειρουργικὴν*.

20. *Διαιτητικὴ* est, quæ victu cunctis ex æquo ægritudinibus succurrit. *Φαρμακευτικὴ* medicaminibus intra & extra corpus ad motus morbos curat. *Χειρουργικὴ* dicitur artificiosa in Medicinâ per manus actio. Quæ definitiones singulæ & ex ipso Gal. & cujuslibet Etymologiâ ac notatione probantur.

21. Cùm autem, secundum Philosophos, alia necessaria sint præcognoscere ad docendas, discendasque artes: alia ad operationem & praxin earundem; Et nulla ars in contemplando, sed operando solum quiescat *Arist. 6. Eth. c. 4.* de his etiam pauca dicemus. Suntque hac in arte operationis principia tria, Subjectum, Finis, & Instrumenta.

22. Primum quod attinet, novimus ex *Aristot. l. 1. post. ana. c. 8. t. 25.* Omnem disciplinam circa tria versari, Subjectum, ejusdem Principia & Passiones. Medicina igitur cùm disciplina quædam sit, circa hæc tria quoque versatur. Quorum primum est, juxta Gal. *ad Thrasylb. num. ars med. c. 28.* Corpus humanum sanitatis & ægritudinis capax.

23. Alterum, sunt hujus subjecti principia, quæ nihil aliud sunt
quàm

quàm causæ efficiētes; Sanitatem vel conservantes; vel amissam recuperantes: quod præstant, & efficiunt cuncta auxilia medica.

24. Tertium ejusdem sunt passiones, quæ signa aliàs dicuntur: Et vel præsentēs dispositiones corporis indicant, & Indicantia: vel præteritis in memoriam revocant, & Memorativa: vel futuras prænunciant, & Prognostica nuncupantur.

25. Subjectum Medico ut notum sit necesse est. I. quia artifex hoc incognito, nihil planè efficere potest, *Arist. phys. l. 2. c. 2. t. 26. Eth. l. 1. c. 13.* II. Quoniam in unaquâque re, antequam ipsa aggrediari opera, primū Artificem fieri oportet. Artificem verò fieri nihil aliud est, quàm totius artis subjectarum materierum vires tam simplices quàm compositas cognoscere *Gal. de Cris. l. 2. c. 9.* Exquisitissimā autem subjecti & omnium ejus partium cum propriis singularum officiis & operationibus cognitione opus habet, quoniam aliàs neq; morbos curare, neque scopum sibi unicè propositum, sanitatem assequi potest: *Gal. de med. art. constit. c. 4. de arte curat. ad Glau. l. 1. c. 1.* Et hæc similiter de subjecti principiis & passionibus affirmari posse videntur.

26. At duplici ratione & viâ ad corporis humani perfectam notitiam pervenimus: Una quidem per speculationem partium, Anatomicam. Altera per rationem, quam ex Physicâ tanquam veram & firmam depromimus: ita ut nequaquam naturali speculatione Medicus carere possit. *Gal. in lib. si quis opt. med. & c. lib. 3. Meth. med. c. 3. Hipp. de decent. ornat.*

27. Finis hujus artis efficientem movens, est Sanitas: ut ex definitionibus, & Avicennæ potissimum, supra allatis manifestissimè apparet. Sanitatem igitur præ omnibus medicum cognoscere oportet; *Gal. l. secret. & de sanit. tuend. l. 1. c. 1.* Quomodo enim id quod ignorat producere, aut etiam conservare poterit?

28. Quapropter sciat, Sanitatem esse affectionem naturalem, actionem perficientem; *Gal. 1. de sanit. tuend. c. 5.* Hujus causæ materiales sunt Elementa, humores, & humani corporis membra. Formales ejusdem corporis totius, & singularum partium complexio. Efficientes, facultates omnes, à quibus corpus hominis universum, cum cunctis suis partibus regitur, & gubernatur; ad quas concurrit calor naturalis, seu spiritus, tanquam instrumentum.

29. Sanitas autem cum non sit una, sed amplam habeat latitudinē, ejus species Medicus ut et cognoscat necesse est: Quorū tres sunt præcipuæ. Velenim est constans & firma, vocaturque Sanitas in habitu. &

Gale: Salubritas. Vel est in constans & labilis: ac rursus aut plurimum, aut parum à superiore recedit. Si plurimum ab illà distat, oritur ea sanitatis species, quæ in salubritas à Gal. dicitur. Si parum, ut mediam naturam inter constantem & labilem servet tertia oritur species ab eodem in arte medi. c. 4. s. & 6. neutralitas dicta. Et hunc in modum explicata & primis quasi digitis attracta sanitate, facile quivis intelligere potest quid morbus sit: quoniam contraria contrario se habent modo, & eorum eadem est scientia *Arist. prob. sect. 30. q. 8. & 12. Top. l. 6. l. 13, c. 3.*

30. Restat ut ad postremum pedem promoveamus, & tandem vela contrahamus, huicque nostro instituto finem imponamus, instrumenta scilicet; quibus omnis artifex ad opus suum vel producendum & quasi gignendum: vel conservandum, & refarciendum quàm maximè opus habet. Quæ hac in arte medicinali sunt medicamenta varia, & multiplicia.

31. Dicitur autem Medicamentum, omne id, quod naturam alterare potest. Et in universum distinguitur in duo genera, simplex & compositum. *Gal. l. de facul. simpl. c. 1.*

32. Simplex est, quod secundum naturam syncerum, & nullà extraneâ mixtione concretum; sed eà solà, quam à naturâ adeptum, est. Compositum, quod arte & industriâ alienis mistum atque confusum, & quam à naturâ synceritatem nactum est, amplius non obtinet.

33. Quæ etiam vero atque fideli Medico ad amissum omnia & singula sunt cognoscenda. Horum enim vires, virtutes & efficaciam si ignorabit, aut non exactè noverit, quâ quæso ratione, illis uti, & subiecto suo, vel conservandi, vel recuperandi Sanitatis gratia adhibere feliciter poterit? Faxit itaque Deus O. M. & sanitatis & curationis, omniumq; remediorum author, ut hæc cuncta ad sui nominis gloriam, atque proximi nostri salutem & commodum cognoscamus: Hocque ut prosperiori cum successu consequamur, ut nobis, & Sacrosanctum suum Spiritum, & Præceptores hujus artis utilissimæ peritissimos fidelissimè nos docentes, tanquam coadjutores optimos clementer largiatur, ex intimis cordis nostri visceribus nunc, & semper eundem submissè & devotè oramus, & rogamus.

F I N I S.